

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ค่านิยมเป็นเครื่องชี้นำทางในการดำเนินชีวิตของบุคคล พลังอำนาจของชาติจะมั่นคงเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติ การที่คนในสังคมมีค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าให้เกิดขึ้นแก่คนในสังคม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายสร้างสรรค์ประเทศให้เข้มแข็งโดยสร้างคนไทยให้มีค่านิยม 12 ประการ เช่น มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ เป็นต้น หน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้นำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการนำค่านิยมดังกล่าวไปปรับใช้ในสถานศึกษา และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยแบ่งเป็น 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การธำรงค้ำให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างตระหนักรู้เกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชน ข้าราชการครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 บูรณาการค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการไว้ในหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน และยุทธศาสตร์ที่ 3 ติดตามประเมินผล และการรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยมไทย 12 ประการไปสู่การปฏิบัติ โดยดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว หน่วยงานปฏิบัติจึงต้องดำเนินการติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการขับเคลื่อนค่านิยมคนไทย 12 ประการไปสู่การปฏิบัติ เพื่อรายงานต้นสังกัด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมดังกล่าว

ค่านิยมเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นทางด้านจิตใจ ธรรมชาติของคุณลักษณะมีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง การวัดค่านิยมเป็นการวัดทางอ้อม จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ สามารถวัดได้อย่างถูกต้อง และให้ผลการวัดที่เชื่อถือได้ เพื่อนำไปใช้ประเมินค่านิยมต่อไป ผู้สร้างเครื่องมือวัดค่านิยมจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดดังกล่าว และโดยเหตุที่ผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมที่พึงประสงค์โดยเฉพาะ

การฝึกอบรมเป็นการทำให้เกิดการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ที่ดีต้องเป็นการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายวัตถุประสงค์ ไม่ใช่การเรียนรู้ตามกระแส ตามความนิยมซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ที่ไม่ชัดเจน ไม่เกิดปัญญา ความเข้าใจที่ถูกต้องในสิ่งที่เรียนรู้ จะทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้เป็นประโยชน์ได้เต็มที่ ชุดฝึกอบรม เป็นสื่อการศึกษาประเภทหนึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อให้เป็นชุดประสบการณ์สำหรับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมอาจจะประกอบด้วยสื่อเดียวหรือสื่อประสมที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยผู้ให้ฝึกอบรมใช้ประกอบกิจกรรมในการฝึกอบรมหรือช่วยผู้รับการฝึกอบรมสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ชุดฝึกอบรมแบ่งออกเป็นหลาย

ประเภทตามเกณฑ์ที่ใช้แบ่ง (นิพนธ์ ศุขปรีดี 2537: น.151-152) ชุดฝึกอบรมที่แบ่งตามลักษณะโครงสร้างสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) ชุดอุปกรณ์ชุดฝึกอบรม (Training Kit) หมายถึงการจัดระบบสื่อที่จำเป็นในระบบการฝึกอบรมให้อยู่ในที่เดียวกัน เพื่อง่ายต่อการแสวงหาและใช้สื่อ (2) ชุดฝึกอบรม (Training Package) หมายถึง การจัดระบบฝึกอบรมที่สมบูรณ์ ที่ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งชุดฝึกอบรมที่ผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยในชุดฝึกอบรมประเภทนี้จะประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ตลอดจนสื่อต่างที่จำเป็นจะต้องใช้ เช่นสื่อในการสาธิตบรรยาย สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการสื่อสารสั่งการต่างๆ ชุดฝึกอบรมนี้สามารถใช้กับการฝึกอบรมทุกรูปแบบ รวมทั้งการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า และฝึกอบรมแบบทางไกล ชุดฝึกอบรมมีทั้งชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก ส่วนใหญ่เรียกว่าชุดเอกสารฝึกอบรม และชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสมเป็นหลักซึ่งเรียกว่าชุดฝึกอบรม (3) โมดูลฝึกอบรม (Module Training) หมายถึงการจัดการฝึกอบรมที่จัดเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package) หลายชุดต่อเนื่อง

ผู้วิจัยปฏิบัติการกิจด้านการสอนและการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในด้านการวิจัย การวัดและประเมินผลการศึกษา และในการจัดโครงการบริการทางวิชาการแก่สังคมประจำปีงบประมาณ 2558 เรื่องการสร้างเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อวันที่ 20 - 21 กรกฎาคม 2558 ผู้เข้าอบรมเสนอแนะให้จัดฝึกอบรมเรื่อง การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย (วรรณดี แสงประทีปทอง และคณะ , 2558) ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเครื่องมือวัดค่านิยมดังกล่าว จึงเห็นสมควรพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทยขึ้น โดยเป็นชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และใช้การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าเป็นสื่อเสริมจัดระบบฝึกอบรมเพื่อให้ผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ใช้ชุดฝึกอบรมในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้สนใจทำวิจัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย
- 2.2 เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 เนื้อหาของเครื่องมือวัดค่านิยมไทย ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดค่านิยม (รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องมือวัดค่านิยม) การสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

3.2 กลุ่มเป้าหมายในการให้บริการฝึกอบรม ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย หมายถึง ชุติฝึกอบรมสื่อประสมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย เป็นชุติฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และใช้การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าเป็นสื่อเสริม จัดระบบฝึกอบรมเพื่อให้ผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ใช้ชุติฝึกอบรมในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ชุติฝึกอบรมประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แผนการสอน เนื้อหา กิจกรรมท้ายเรื่อง และคู่มือชุติฝึกอบรม

4.2 ค่านิยมไทย หมายถึง ความเชื่อหรือหลักการที่บุคคลในสังคมให้ความสำคัญกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพร้อมที่จะปฏิบัติตามสิ่งนั้น ซึ่งในการวิจัยนี้จะเน้นค่านิยมของคนไทย 12 ประการ

4.3 การพัฒนาชุติฝึกอบรม หมายถึงการสร้างชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพชุติฝึกอบรมและปรับปรุงชุติฝึกอบรมให้มีคุณภาพ

4.4 ผลการใช้ชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย หมายถึงผลลัพธ์ที่เกิดจากการนำชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทยไปใช้ฝึกอบรมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งพิจารณาจากความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย และความพึงพอใจต่อชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

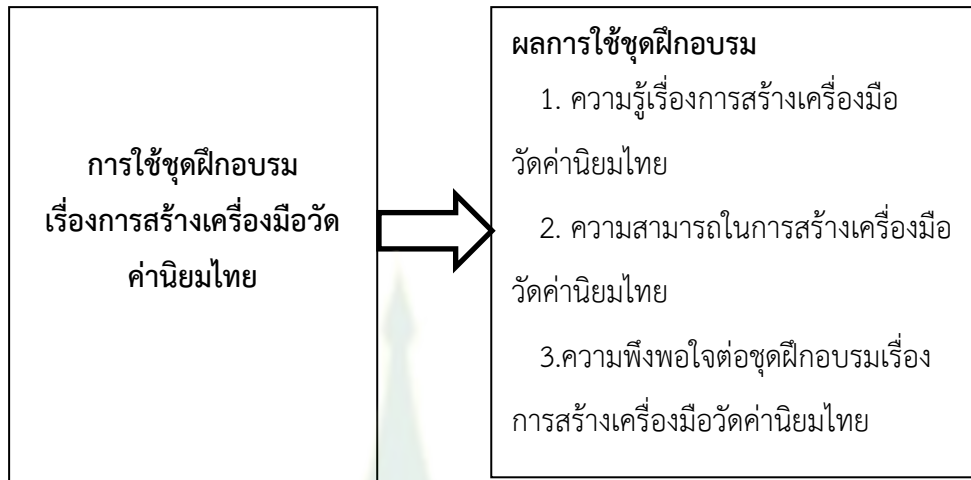
4.5 ความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย หมายถึงความรู้เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดค่านิยมซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

4.6 ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย หมายถึงคะแนนที่ได้จากผลงานการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทยของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่างที่ทำกิจกรรมการฝึกอบรม

4.7 ความพึงพอใจต่อชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย หมายถึงความรู้สึกที่ดีของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยม ประกอบด้วยความพึงพอใจเกี่ยวกับหัวข้อวิชา เนื้อหาเอกสารชุติฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม วิธีการประเมินผล ความรู้ที่ได้รับ และการใช้ประโยชน์จากความรู้ที่ได้รับซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความพึงพอใจต่อชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาชุติฝึกอบรม ทฤษฎีค่านิยม ค่านิยมในสังคมไทย และการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมมาใช้ในการพัฒนาชุติฝึกอบรมเรื่องการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมไทย สรุปรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ได้ชุดฝึมือเรื่องการสร้างเครื่องมือวัด คำนิยมไทยที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถนำไปเผยแพร่แก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และนำไปใช้ในการจัดหลักสูตรฝึมือสำหรับ ครู และบุคลากรทางการศึกษา

6.2 ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาด้านการสร้างเครื่องมือวัด คำนิยมไทย ซึ่งจะส่งผลให้การติดตามประเมินค่านิยมคนไทยมีเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

6.3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ให้บริการฝึมือและพัฒนาสมรรถนะด้านการสร้างเครื่องมือวิจัยในรูปแบบการฝึมือที่สนองตอบความต้องการของนักวิจัย